

Irland. D. 21.-28. maj 2024. MidtNatur.

Om fuglelisten og om at se på fugle.

Sete og/eller hørte fugle på turen:

På hele turen fra og tilbage til Dublin så og/eller hørte vi 93 arter.

Der er udarbejdet en artsliste for turen. Listen ligger på MidtNaturs hjemmeside.

Arterne er opstillet efter bogen Fugle i Felten. Felbestemmelse af fuglene i Europa og Middelhavsområdet. Lars Svensson mf. 5. reviderede udgave.

I denne bog er fuglene beskrevet, og der er udbredelseskort for de fleste af arterne, så man kan se, om den enkelte art er ynglefugl, trækgæst eller vintergæst.

Jons udleverede liste over 119 fugle i Donegal. Vi så og/eller hørte 79 af listens arter svarende til 66%. En del af listens ikke-sete fugle er vintergæster, som sidst i maj trukket mod nord til deres ynglelokaliteter.

Hvilke fugle kan man forvente at se:

Lister og tavler med fugle fra en bestemt lokalitet er ofte årslister. Man kan derfor ikke forvente at se alle fugle fra sådanne lister. Man skal derfor afstemme forventningerne efter årstiden og de enkelte arters relation til lokaliteten (ynglefugle, trækgæster, vintergæster).

Årstidernes fugle på en lokalitet:

Om vinteren kan man forvente at se

- Standfugle som opholder sig hele året på lokaliteten
- Vintergæster som overvintrer på lokaliteten

Vinteren er ofte en mere artsfattig årstid. Til gengæld kan enkelte arter forekomme i stort antal.

Om foråret kan man forvente at se

- Standfugle
- Vintergæsterne som i løbet af foråret forlader lokaliteten for at trække til nordligere ynglepladser
- Sommergæsterne som overvintrer sydpå, og som kommer til lokaliteten for at yngle
- Trækfugle som passerer lokaliteten på deres trækrute fra deres sydligere vinterlokaliteter til deres nordligere ynglelokaliteter, og som kan opholde sig en periode på lokaliteten for at fouragere

Foråret er en meget spændende tid med fugle, der rejser, kommer og er på gennemrejse. Det er også den årstid, hvor fuglene yngler og derfor både har flotte farver og synger for dels at tiltrække en mage og dels for at afmærke deres territorier.

Om sommeren kan man forvente at se

- Standfugle som yngler
- Sommergæster som yngler

Sommeren er en stille tid. Fuglene har travlt med at opfostre ungerne. Der er ikke mere brug for fuglesang, men derimod hører man ofte forældrefuglene advare ungerne med advarselskald. Der er derimod brug for at skjule ungerne mod fjender.

Om efteråret kan man forvente at se

- Standfugle
- Sommergæster som i løbet af efteråret forlader lokaliteten for at trække til varmere lokaliteter med bedre fødemuligheder
- Trækfugle som er på vej fra nordligere ynglepladser til varmere lokaliteter med bedre fødemuligheder
- Vintergæster som kommer fra nordligere ynglepladser for at overvintere på lokaliteten

Efteråret er en årstid med mange fuglearter og med både voksne fugle (adulte fugle) og ungfugle (juvenile fugle). Nogle arter trækker i flokke, andre arter trækker individuelt. Arterne og også de to køn og de voksne fugle og ungfuglene kan trække på forskudte tidspunkter.

Landskabet og fuglene:

Alle fugle skal for at kunne overleve på en lokalitet kunne finde tilstrækkeligt føde, finde velegnede skjule- og redesteder og skal kunne opfostre ungerne med rigtig og tilstrækkelig føde.

Nogle fugle kan tilpasse sig alle landskabstyper og kan spise meget forskellige fødeemner (Opportunist). De ses mange steder. Vi så f.eks. alliker, gråkrager og råger på alle lokaliteter.

Irland. D. 21.-28. maj 2024. MidtNatur. Om fuglelisten og om at se på fugle.

Nogle fugle stiller særlige krav til føde, redepladser og ungernes ernæring og har tilpasset sig til specielle biotoper. Vi så f.eks. en enkelt sortstrubet bynkefugl i Sheskinmore. Arten lever på f.eks. lyngheder.

På turen så vi bl.a. havfugle med reder på de stejle klipper ud mod havet. Vi så og hørte de fleste syngende småfugle i forbindelse med træbevoksninger bl.a. ved bebyggelser.

På turen så vi også, hvordan irlænderne på hede- og moseområderne skrabevegetationen af for at bruge den afskrabede vegetation som tørv til brændsel. Tidligere var tørv den væsentligste energikilde i Irland. Nu er det kun private, der må bruge tørv til brændsel.

Denne udnyttelse af plantevæksten betyder, at så snart der er dannet tilstrækkelig plantemængde, bliver den skrabet af. Næringsstofpuljen i vegetationen fjernes, og vegetationen skal igen til at indfinde sig. Resultatet er en konstant forarmning af i forvejen næringsfattige økosystemer på klippegrund. Det betyder, at livsgrundlaget for insekter og dermed også for fuglene forstyrres og forarmes. Vi så ganske få fugle på disse jorder.

Tidspunktet på døgnet:

For at få mest ud af en fugletur, skal man indrette sig efter fuglenes aktiviteter og døgnrytmer, som er forskellige for de forskellige arter og på de forskellige årstider:

- Om vinteren fouragerer de fleste fugle om dagen. Nogle arter fouragerer om natten
- Om foråret i yngletiden starter de første sangfuglearter deres sang før daggry. Flere arter slutter sig til og den mest intense sang er i den først time efter solopgang. Intensiteten daler, er lavest midt på dagen og stiger igen sidst på dagen
- Om sommeren fodrer fuglene deres unger i løbet af dagen
- Om efteråret fouragerer de fleste fugle om dagen. Nogle arter fouragerer om natten
- Rovfuglene jager normalt lidt op ad dagen på alle årstider

Måden at se på fugle på:

For at se flest mulige fugle på en lokalitet, skal man planlægge sin fugletur efter fuglenes adfærd på den pågældende årstid.

Derud over skal man på alle tider af året være opmærksom på solopgang og solnedgang, tidevand ved kystområder (læses i tidevandstabel for den aktuelle lokalitet), vejret (mange fugle er mindre aktive i regnvejr og ved kraftig vind), vindretning (især betydning ved kyster med tidevand), muligheder for at se lokaliteten i forhold til solens stilling (medlys er langt bedst).

Det er også en fordel af være få personer. En større flok mennesker skaber meget uro, som får fuglene til at tie, give advarselskald eller flygte.

Vurdering af fuglelisten:

Vores tur lå sidst i maj. Det betyder, at vi kunne forvente at se ynglefugle, som er i fuld gang med at ruge eller fodre unger.

Alle vintergæster var trukket til deres nordlige ynglepladser. Det gælder de fleste gåsearter bl.a. for bramgæs (i Dk trækker de mod nord omkring 12. maj), knortegæs (i Dk trækker de mod nord omkring 22. maj) samt de fleste andefugle, der er vintergæster. Vi så mange troidænder, som i Danmark overvejende regner for vintergæster. Nordvestirland er både vinterkvarter og yngleområde for troidænder.

Trækgæsterne er trukket mod nord til deres ynglepladser. Det kan være årsagen til, at vi så få vadefugle.

Vi så mange silkehejrer ved Lough Beg. Silkehejren, der er ca. halvt så store som sølvhejren og fiskehejren, er sjælden herhjemme, men den har yngle- og vinterkvarter i Sydirlend. Arten havde fundet et egnet levested i Lough Beg.

Vi så også en del topskarver ved Giants Causeway. Topskarven er sjælden i Danmark, men den har yngle- og vinterkvarter langs Irlands vest- og nordkyst.